

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τίτλος

LEADER 2014-2020 Νοτίου Ηπείρου και Αμβρακικού Υπομέτρο 19.2

Σκοπός

Βασικός στόχος του Υπομέτρου **19.2 του LEADER 2014-2020**, είναι ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις, οι οποίες έχουν επιχειρηματικό χαρακτήρα και συμβάλουν στην ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας.

Οι δράσεις εφαρμόζονται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος CLLD/LEADER 2014-2020 Νοτίου Ηπείρου και Αμβρακικού, περιλαμβάνει όλους τους δήμους των νομών Πρέβεζας και Άρτας εκτός των Δημοτικών Κοινοτήτων Άρτας και Πρέβεζας που υπερβαίνουν τους 15.000 κατοίκους

Συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης **€2.870.000**

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι όλων των υποδράσεων είναι Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις.

Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των υποδράσεων του Υπομέτρου 19.2

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι
19.2.1.1: Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα Δημόσια Δαπάνη: €20.000	Η υπό-δράση αφορά στη στήριξη ενεργειών κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των δράσεων του προγράμματος, στην υλοποίηση δραστηριοτήτων επίδειξης και ενημέρωσης και στις βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων καθώς και επισκέψεις σε αυτές του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής παρέμβασης που απασχολείται στο γεωργικό τομέα	Ενδεικτικές ενέργειες στο πλαίσιο της παρούσας υπο-δράσης μπορεί να είναι επιμορφωτικά μαθήματα ή εργαστήρια – συζητήσεις σε μικρές ομάδες έως 20 ατόμων, δραστηριότητες επιτόπου επίδειξης που δίνουν τη δυνατότητα στους ωφελούμενους να μαθαίνουν στην πράξη μια ήδη δοκιμασμένη και εφαρμοσμένη τεχνολογία κ.λ.π.
19.2.1.2: Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών Περιοχών Δημόσια Δαπάνη: €20.000	Η υπο-δράση αφορά στη στήριξη ενεργειών κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των δράσεων του προγράμματος, στην υλοποίηση δραστηριοτήτων επίδειξης και ενημέρωσης και στις	Οι ενέργειες μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης μπορούν να υλοποιηθούν σε: • σε πιστοποιημένη επιδεικτική ΜΜΕ, • σε πιστοποιημένο επιδεικτικό αγρό • σε ερευνητικό κέντρο,

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι
	βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές καθώς και επισκέψεις ατόμων που απασχολούνται σε ΜΜΕ.	• σε γεωργική εκμετάλλευση, • εντός μιας επιχείρησης, • σε πιστοποιημένες από Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. δομές μεταφοράς γνώσης & ενημέρωσης • οποιαδήποτε άλλη δομή μεταφοράς γνώσης & ενημέρωσης όπου εξυπηρετούνται οι στόχοι υλοποίησης της υπο-δράσης
19.2.2.2: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €250.000	Στη δράση προβλέπεται η στήριξη για ίδρυση, εκσυγχρονισμό, επέκταση, μετεγκατάσταση και συγχωνεύσεις πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στη παραγωγή προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης και αξιοποιούν τα προϊόντα αυτά ως πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους.	Η δράση αφορά στη μεταποίηση και εμπορία των παρακάτω τομέων: • Επεξεργασία καπνού για παραγωγή τούρων ή σιγαρίλλος • Ζυθοποιία • Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης • Μονάδες παραγωγής αιθέριων ελαίων • Μονάδες πυρηνελαιουργείων • Μονάδες παραγωγής αποσταγμάτων από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοίνικης προέλευσης • Μονάδες παραγωγής γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και διατροφής, • Μονάδες παραγωγής εμπορίας και συσκευασίας προϊόντων θρέψης φυτών • Μονάδες παραγωγής πυτιάς και συμπυκνωμάτων αυτής. • Μονάδες αξιοποίησης παραπροϊόντων και υπολειμμάτων βιομηχανιών ειδών διατροφής • Μονάδες επεξεργασίας βάμβακος και λοιπών κλωστικών ινών
19.2.2.3: Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού	Με την παρούσα υπο-δράση ενισχύεται ο εκσυγχρονισμός πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους	Αφορά επιχειρήσεις του τουρισμού όπως πορείες στο βουνό, ξενάγηση στον οικισμό, ενασχόληση με

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι
με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €300.000	τομείς της διανυκτέρευσης, και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.	αγροτικές εργασίες, οργάνωση βραδιών γευσιγνωσίας.
19.2.2.6: Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €80.000	Μέσω της δράσης προβλέπεται η στήριξη για ίδρυση, εκσυγχρονισμό, επέκταση, πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στους τομείς της οικοτεχνίας και των πολυλειτουργικών αγροκτημάτων.	Αφορά κλάδους που ασχολούνται με : Προϊόντα δημητριακών,Αρτοσκευάσματα, Ζυμαρικά,. Γλυκίσματα, Προϊόντα φυτικής προέλευσης με ή χωρίς γλυκαντικές ύλες,Προϊόντα με extra παρθένα και παρθένα ελαιόλαδα, Προϊόντα φυτικής προέλευσης διατηρημένα με αλάτι, ξύδι και λάδι, Αποξηραμένα προϊόντα φυτικής προέλευσης, Προϊόντα με μέλι που έχουν προστεθεί ξηροί καρποί, αποξηραμένα φρούτα, μαστίχα, κρόκος κ.α. τρόφιμα, Γαλακτοκομικά προϊόντα, Λοιπά τρόφιμα, Προϊόντα σαπωνοποίησης από ελαιόλαδο
19.2.3.1: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και / ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα ΓΕΩΡΓΙΚΟ προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €690.000	Η δράση αφορά την ίδρυση, εκσυγχρονισμό, επέκταση, μετεγκατάσταση και συγχωνεύσεις πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/EK της Επιτροπής επιχειρήσεων που αφορούν τη μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης ή του βάμβακος, εκτός από τα προϊόντα αλιείας.	Αναλυτικότερα η δράση αφορά την μεταποίηση και εμπορία των παρακάτω τομέων: • Κρέας – πουλερικά – κουνέλια • Γάλα • Αυγά • Διάφορα Ζώα • Ζωοτροφές • Δημητριακά • Ελαιούχα Προϊόντα • Οίνος • Οπωροκηπευτικά • Άνθη • Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά • Σπόροι & Πολλαπλασιαστικό Υλικό • Ξύδι

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι
19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €1.000.000	Με την παρούσα υπο-δράση ενισχύεται η ίδρυση, ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της διανυκτέρευσης, και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.	Προωθούνται κυρίως: Ο οικολογικός/φυσιολατρικός τουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός σε αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής παρέμβασης, ο αθλητικός τουρισμός – τουρισμός περιπέτειας, καθώς επίσης και ο αεροπτερισμός. Ο περιπατητικός – ορειβατικός αλλά και ιππικός τουρισμός, ο θαλάσσιος τουρισμός όπως καταδύσεις, καγιάκ, θαλάσσιες διαδρομές κ.ά., ο ιαματικός τουρισμός κλπ.
19.2.3.4: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων του τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €280.000	Στα πλαίσια της υποδράσης ενισχύονται επενδύσεις που αφορούν στην ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό επενδυτικών σχεδίων μικρών βιοτεχνιών και ειδών παραδοσιακής τέχνης, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών διατροφής μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου.	Ενδεικτικά αναφέρονται μικρές βιοτεχνίες στους τομείς κατασκευής προϊόντων κλωστοϋφαντουργικής, ένδυσης, από δέρμα, ξύλο, φελλό και καλαθοποιίας, παραγωγή σαπουνιών, κεραμικών, επίπλων, κοσμημάτων, παιχνιδιών, κηροποιίας, αγιογραφίας, βαρελοποιίας, κατασκευής κυψελών, αργυροχρυσοχοΐας, επεξεργασίας μαρμάρου και πέτρας, επιχειρήσεις επεξεργασίας σιδήρου, αλουμινίου, παραδοσιακά κάγκελα, κ.λ.π., τα οποία θα μπορούν να συνδυαστούν με τον τουριστικό κλάδο και τις κατασκευές. Μονάδες που παράγουν παραδοσιακά γλυκά, τραχανά, χυλοπίτες και άλλα ζυμαρικά, αρτοσκευάσματα, είδη ζαχαροπλαστικής, πίτες και άλλα. Μονάδες που ασχολούνται με το λιανικό εμπόριο όπως παντοπωλεία, καταστήματα ειδών λαϊκής τέχνης, καταστήματα με αναμνηστικά είδη κλπ

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι
19.2.3.5: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων του τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €180.000	Στα πλαίσια της Δράσης ενισχύονται επενδύσεις που αφορούν επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών που εξυπηρετούν την τοπική οικονομία και τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων των αγροτικών περιοχών που δεν καλύπτονται ήδη.	Ορισμένες από τις επενδύσεις που μπορούν να ενισχυθούν στο πλαίσιο της δράσης ενδεικτικά είναι: Παιδικοί σταθμοί / αίθουσες δημιουργικής απασχόλησης για φύλαξη και απασχόληση παιδιών προσχολικής ηλικίας / δημιουργική απασχόληση εφήβων, παιδότοποι. Βιβλιοθήκες. Ωδεία για την εκμάθηση παραδοσιακών και σύγχρονων οργάνων Πολιτιστικά Κέντρα. Χώροι αθλητισμού (γηπεδικές και κτιριακές εγκαταστάσεις) Παροχή προσωπικών υπηρεσιών, υπηρεσίες φυσικής ευεξίας, κλπ Στούντιο φωτογραφίας και εκτυπωτικές δραστηριότητες κλπ Συνεργεία και πλυντήρια αυτοκινήτων κ.α.
19.2.7.3: Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και την κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και /ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό. Δημόσια Δαπάνη: €30.000	Η υπο-δράση αφορά στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και την κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και /ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.	Οι επιχειρήσεις αυτές, ενδεικτικά μπορούν να δραστηριοποιούνται στους τομείς καταλυμάτων, εστίασης, αναψυχής, εμπορίου, παροχής υπηρεσιών, εναλλακτικών μορφών τουρισμού, στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων με αποτέλεσμα ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ προϊόν, καθώς και στην εμπορία στον τομέα αγροδιατροφής για μη γεωργικά προϊόντα. Επίσης θα μπορούν να δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο δραστηριότητας ή σε διαφορετικούς κλάδους της διαδικασίας παραγωγής, αλλά να ανήκουν στην ίδια εφοδιαστική αλυσίδα.
19.2.7.7:. Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ	Η υπο-δράση ενισχύει την Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού	Οι επιχειρήσεις αυτές, ενδεικτικά θα δραστηριοποιούνται στους τομείς των αγροεφοδίων, της μεταποίησης

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι
φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών Δημόσια Δαπάνη: €20.000	για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών, οι οποίοι αλληλοεπιδρούν με στόχο την ανάδειξη τοπικών προϊόντων.	προϊόντων (Διαλογή, επεξεργασία, μεταποίηση, συντήρηση, συσκευασία), του εμπορίου (marketing, branding, logistics).

Προϋπολογισμός & ποσοστό χρηματοδότησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης στήριξης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί τις **600.000€** για πράξεις που αφορούν σε υποδομές ή / και εξοπλισμό και τις **100.000€** για άυλες πράξεις.

Σε περίπτωση χρήσης του καθεστώτος de minimis (KAN 1407/13), η μέγιστη Δημόσια Δαπάνη μπορεί να ανέλθει στις 200.000€ την τριετία συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα που υπάγονται στο καθεστώς de minimis σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

Η ένταση ενίσχυσης ανά Υποδράση και οι εφαρμοζόμενοι κανονισμοί, είναι:

Υποδράση	Ένταση Ενίσχυσης
19.2.1.1	100% Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013
19.2.1.2	100% Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013
19.2.2.2	50% Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013
19.2.2.3	65% Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013
19.2.2.6	50% Άρθρο 17 Καν. (ΕΕ) 1305/2013 ή 65% Άρθρο 19 Καν. (ΕΕ) 1305/2013 και Καν.(ΕΕ) 1407/2013
19.2.3.1	50% Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013
19.2.3.3, 19.2.3.4, 19.2.3.5	55% Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 14
19.2.7.3, 19.2.7.7	65% Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013

Επιλέξιμες δαπάνες

Με την παρούσα πρόσκληση και όσον αφορά στο σύνολο των υποδράσεων του τοπικού προγράμματος **δεν ενισχύονται δαπάνες που αφορούν στην πρωτογενή παραγωγή.**

Επιλέξιμες Δαπάνες για όλες τις κατηγορίες Υποδράσεων εκτός των Υποδράσεων 19.2.1.1 και 19.2.1.2.
➤ Η αγορά, η κατασκευή ή βελτίωση ακινήτου
➤ Αγορά, (συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς και εγκατάστασης) εξοπλισμού και ο εξοπλισμός εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της επένδυσης
➤ Αγορά καινούργιων οχημάτων
➤ Απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας, τα οποία είναι αναγνωρισμένα από διεθνή ή εθνικά πρότυπα
➤ Δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης
➤ Δαπάνες συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων
➤ Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της μονάδας, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας
➤ Δαπάνες όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
➤ Δαπάνες προβολής
➤ Δαπάνες σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ)
➤ Ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά παντός κινδύνου
➤ Αμοιβές προσωπικού

Πέραν των προαναφερόμενων επιλέξιμων δαπανών υπάρχουν επιπλέον επιλέξιμες δαπάνες ανά Υποδράση.

Επιλέξιμες Δαπάνες για τις Υποδράσεις 19.2.1.1 και 19.2.1.2
➤ Δαπάνες διοργάνωσης και εκτέλεσης ενεργειών μεταφοράς γνώσεων, ενημέρωσης και επίδειξης,
➤ Οδοιπορικά, δαπάνες διαμονής και οι ημερήσιες δαπάνες των συμμετεχόντων, καθώς και οι δαπάνες αντικατάστασης των γεωργών στην εκμετάλλευση.
Οι επιλέξιμες δαπάνες των Υποδράσεων αφορούν αποκλειστικά άυλες ενέργειες. Οποιαδήποτε άλλη δαπάνη είναι μη επιλέξιμη.

Για αναλυτικότερη περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών ανά Υποδράση, ανατρέξτε στην ενότητα [e-book](#) του 360o Funding.

Προθεσμία και διάρκεια έργου

Ημερομηνία έναρξης της ηλεκτρονικής υποβολής των επιχειρηματικών σχεδίων στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) ορίζεται η **02/07/2019** με καταληκτική ημερομηνία στις **15/11/2019**.

Οι Δικαιούχοι οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών **(3) ετών** από την στιγμή της ένταξης και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**.

